

Mot en tioårig grundskola – Var står vi idag?

Medlemsmöte 23 januari 2025

Innehåll

- Process för införande
- Varför en tioårig grundskola?
- Den tioåriga grundskolans organisation
- Behörighetsfrågan
- Sveriges Lärares process

Mot tioårig grundskola

- Maj 2021 – Utredning klar – betänkandet presenteras
- September 2024 - Regeringen meddelar att tioårig grundskola ska införas
- Januari 2025 – Lagrådsremiss
- 18 mars proposition
- Lagstiftning
- Förordning om behörighet
- Börjar gälla höstterminen 2028

En tioårig grundskola

– Införandet av en ny årskurs 1 i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan

Pågående utredningar

- Utredningen om stärkt trygghet och studiero i skolan (31/1)
- Läroplansutredningen (28/2)
- Utredningen om minskad administration och om reglering av förskollärares och lärares tid (3/3)
- Utredningen om en förbättrad elevhälsa (7/3)

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

Varför tioårig grundskola?

Att förmedla kunskap är skolans viktigaste uppdrag och grundläggande färdigheter som att läsa, skriva och räkna ska prioriteras tidigt.

- Försämrade kunskapsresultat för svenska elever i internationella kunskapsmätningar i bland annat matematik och läsförståelse
- Många elever når inte målen efter avslutad grundskola, 16,3 % av de som gick ut årskurs 9 Vt-24 var inte behöriga till gymnasiets nationella program
- Det har visat sig att utbildningen i förskoleklassen inte fullt ut har fungerat som den var tänkt:
 - ✓ endast i en fjärdedel av de granskade förskoleklasserna fick eleverna i huvudsak en undervisning som planeras, genomförs och följs upp utifrån läroplanens övergripande mål för kunskaper
 - Det saknas ett pedagogiskt samarbete mellan lärarna i förskoleklassen och i grundskolan

Därför tioårig grundskola?

- Eleverna ska få en sammanhållen skolgång med tidigt fokus på grundläggande färdigheter
 - ✓ fler elever i grundskolan och motsvarande skolformer möts av ett stärkt fokus på tidig läs- och skrivinläring samt matematik.
- Mer strukturerade undervisning på ämnesnivå
- Ökad likvärdighet
 - ✓ Mer detaljerad styrning av innehåll, mål mm.
 - ✓ Gemensam kompetens hos de som undervisar

Därför tioårig grundskola?

- Kontinuitet och progression på för eleven rätt nivå
 - ✓ Samma lärare kan följa eleven under längre tid
- Färre övergångar mellan olika skolformer
- En samlad skolgång är särskilt positiv för elever i den anpassade grundskolan

A close-up photograph of a yellow pencil lying diagonally across an open notebook. The notebook pages are filled with handwritten mathematical problems, including addition and subtraction exercises like '10+40=50', '20+40=60', and '12-6=6'. The background is a light-colored wooden surface.

En tioårig grundskola

- Den nya första årskursen ska vara en integrerad del av grundskolan
- Samma bestämmelser om bl.a. utbildningens syfte, ämnen och ämnesområden, särskilt stöd, utvecklingssamtal, individuella utvecklingsplaner, modersmålsundervisning, disciplinära åtgärder och fjärrundervisning
 - ✓ Undervisning utifrån grundskolans och motsvarande skolformers ämnen och ämnesområden

En tioårig grundskola

- Utbildningen för eleverna i nya årskurs 1 bör vara anpassad efter deras ålder och präglas av en variation av uttrycksformer och arbetssätt, där lek och rörelse är en naturlig del av skoldagen
- Den garanterade undervisningstiden i nya åk 1 ska vara 534 timmar, 3 timmar per dag - en ökning med 9 timmar
- Regeringen beräknar medel till kommunerna för ökade kostnader med cirka 194 miljoner kronor 2028 och cirka 389 miljoner kronor från och med 2029.

Arbeta i dagens förskoleklass

- Av de anställda i arbete med elever i förskoleklass (omräknat till heltidstjänster) hade 30,5 procent en lärarexamen läsåret 2023/24, medan 42,0 procent hade en förskollärarexamen
- Fortbildning för nya åk 1:
Totalt har fram till idag cirka **35 procent** av de totalt 4 542 tjänstgörande förskollärarna i förskoleklass deltagit i en eller flera kurser.

Behörighet enligt betänkandet

- De bestämmelser som gäller för behörighet att undervisa i grundskolans årskurs 1–3 ska gälla för behörighet att undervisa i grundskolans nya årskurs 1–4.
- En förskollärare som har en anställning i förskoleklassen senast den 30 juni 2026 och som enligt gällande bestämmelser är behörig att undervisa i förskoleklassen ska vara behörig att undervisa i nya årskurs 1 i grundskolan och sameskolan under en övergångsperiod om fem år. I anpassad grundskola omfattar övergångsperioden åtta år.

Behörighet enligt betänkandet

- Skolverket ges i uppdrag att i samverkan med lärosäten erbjuda den fortbildning som ska ge förskollärare, som har minst fem års erfarenhet av arbete i förskoleklassen, behörighet i årskurs 1 och 2. Utbildningen bör omfatta 30 högskolepoäng. 15hp läs & skrivinläring, 15 hp matematik
- Utredningen föreslår att Skolverket, i samverkan med lärosäten, ges i uppdrag att genomföra ett Förskolepedagogiskt lyft för lärare med syftet att öka deras kunskaper om förskolepedagogiken i förskoleklassen

Sveriges Lärare anser att förskoleklassen fyller en mycket viktig funktion i skolväsendet. Förskoleklassen är en viktig brygga från förskolan till skolan. En välavvägd utformning av en tioårig grundskola kan innebära en positiv förstärkning av barnens och elevernas tidiga läs- och skrivinlärning. Svenskt skolväsende måste fokusera mer på tidiga insatser och en tioårig grundskola kan vara en del i att utveckla det. Det är oerhört viktigt att den kompetens som finns hos de förskollärare som idag arbetar i förskoleklassen inte går förlorad.

Sveriges Lärare anser därför att en reform måste innehålla:

- generösa övergångsregler under en väl tilltagen övergångsperiod gällande dessa lärares behörighet
- omfattande validering av reell kompetens
- generösa villkor för deltagande i eventuell kompetensutveckling.

Förbundets hållning just nu är:

Sveriges Lärares arbete

Profession och Utredningssektionen (PU) bevakar noga vad som händer i frågan.

PU samarbetar med Förhandling & Juridiksektionen samt Fackligt stöd kring frågor som kommer in från medlemmar.

PU har påbörjat arbetet en skrivelse med krav angående behörigheten för arbete i den tioåriga grundskolan med mera. Den kommer att skickas till ansvariga politiker och tjänstemän.

The background is a solid teal color. Overlaid on this are several white line-art drawings of hands in various expressive poses, such as open palms, clenched fists, and hands with fingers spread. The lines are simple and fluid, giving a sense of movement and emotion.

Tack!